

PFAS ET SOLS EN RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE

EMAS-DAY 2026

PFAS EN BODEM IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

07/10/2026

QUI SOMMES-NOUS ? – WIE ZIJN WIJ?

Bruxelles
Environnement est
l'administration de
l'environnement et
de l'énergie pour la
Région de
Bruxelles-Capitale

Actif dans plusieurs
domaines
notamment la
qualité du sol et de
l'eau (surface et
souterraine)

- La sensibilisation
- Le conseil
- Le soutien
- Légiférer
- Autoriser
- Contrôler

Leefmilieu Brussel
is de milieu- en
energieadministra
tie van het
Brussels
Hoofdstedelijk
Gewest

Actief op
verschillende
gebieden,
waaronder
bodem- en
waterkwaliteit
(oppervlakte- en
grondwater)

- Bewustmaking
- Advies
- Ondersteuning
- Wetgeving
- Vergunning
- Controle

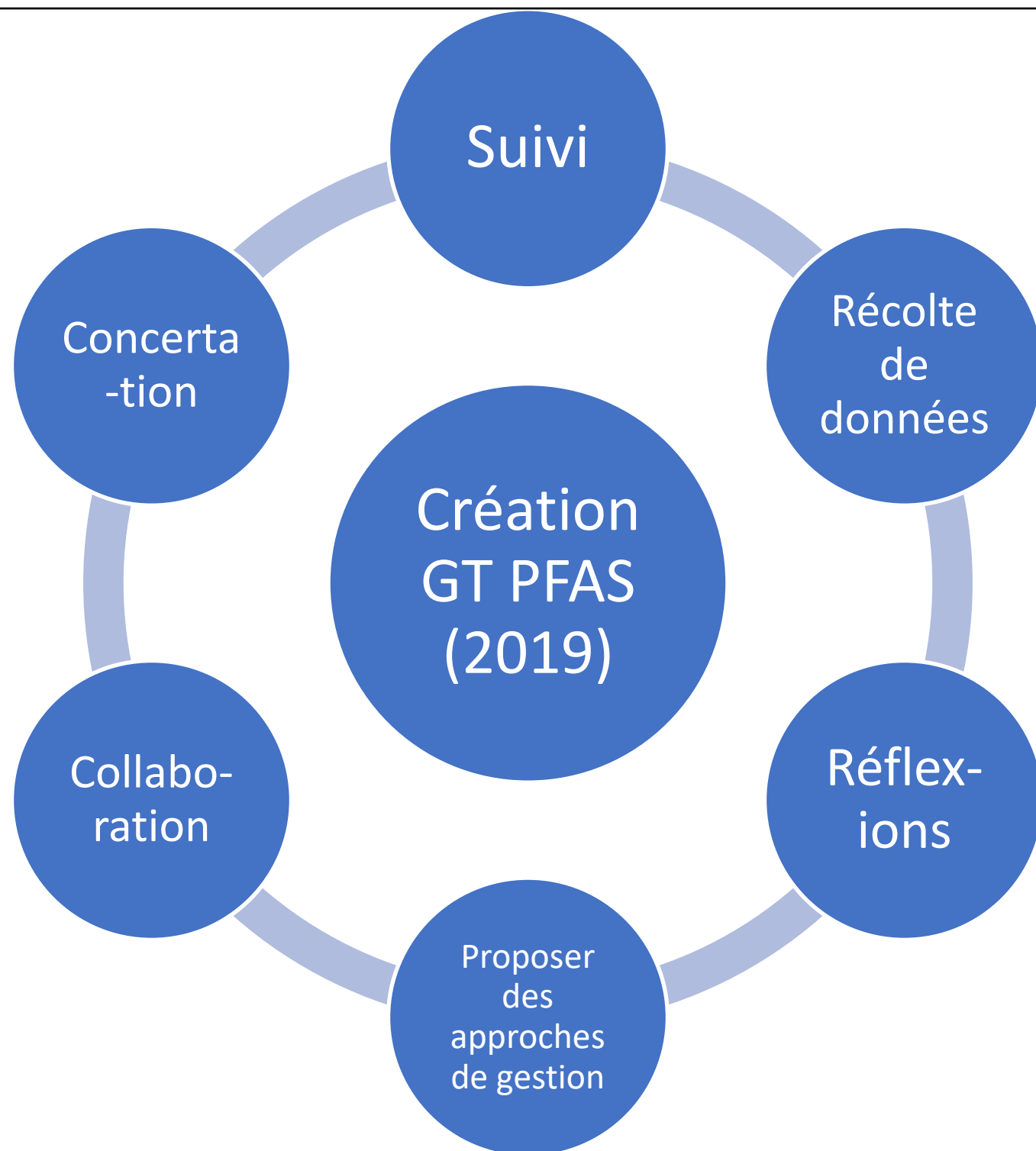
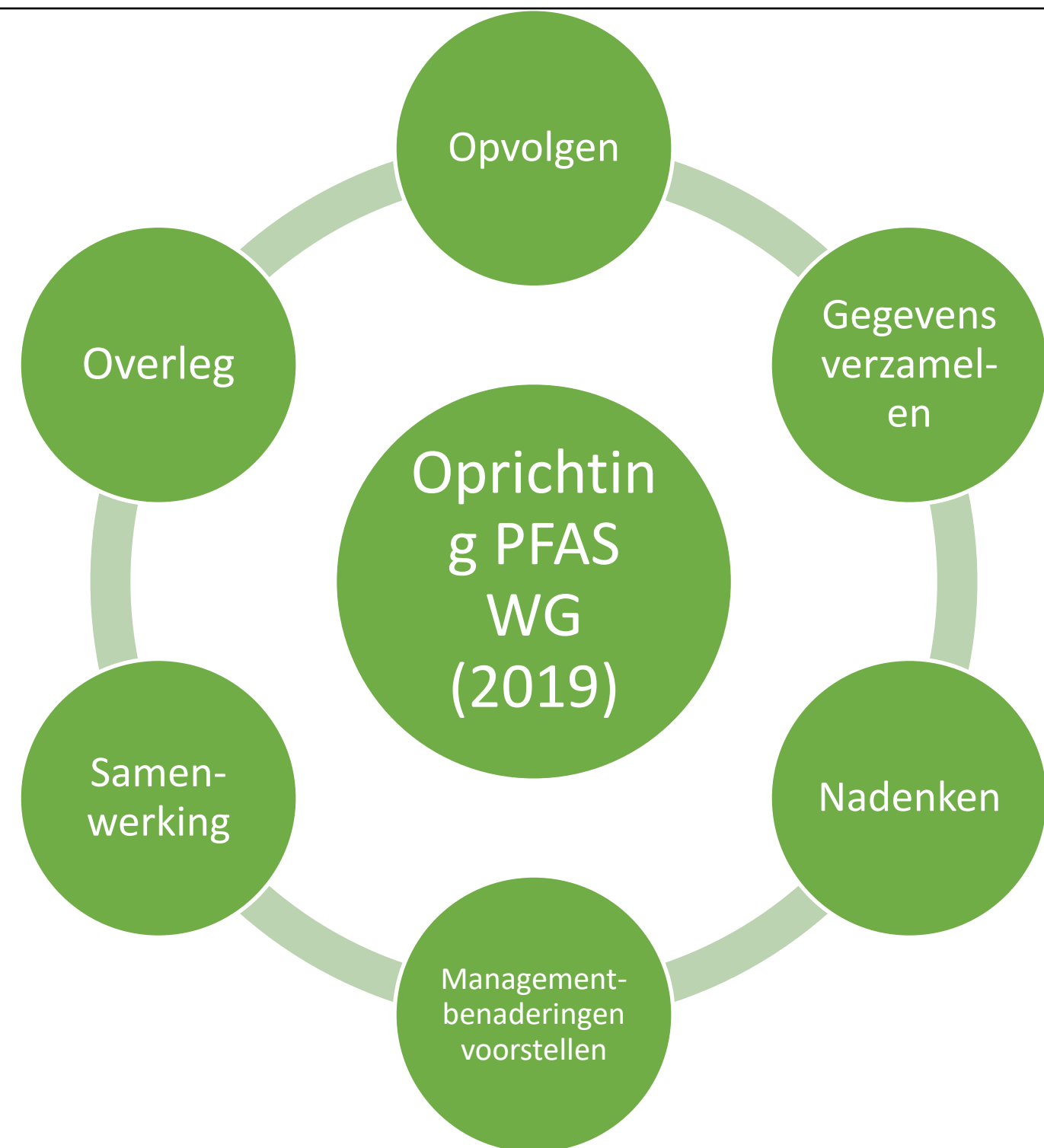
CONTENU - INHOUD

- **Groupe de travail Pollution PFAS (GT PFAS)**
- **Les actions de Bruxelles Environnement**
 - **Code de bonnes pratiques PFAS**
 - **Etude des procédés industriels**
 - **Campagnes d'analyse**
 - **Carte PFAS**
 - **Projet d'Arrêté Normes**
 - **Autres matrices**
 - **Feuille de route Plan d'action PFAS**
- **Conclusion**
- **Werkgroep verontreiniging PFAS (WG PFAS)**
- **De acties van Leefmilieu Brussel**
 - **Code van goede praktijk PFAS**
 - **Onderzoek van industriële processen**
 - **Analysecampagnes**
 - **PFAS-kaart**
 - **Voorstel van Besluit Normen**
 - **Andere receptoren**
 - **Roadmap van PFAS actieplan**
- **Conclusie**

GROUPE DE TRAVAIL POLLUTION PFAS (GT PFAS)

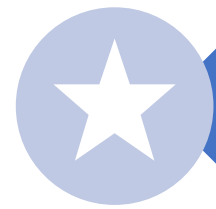
WERKGROEP VERONTREINIGING PFAS (PFAS WG)

LES ACTIONS DE BRUXELLES ENVIRONNEMENT

DE ACTIES VAN LEEFMILIEU BRUSSEL

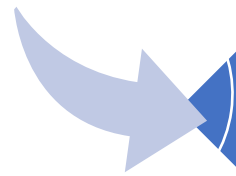
Code de bonnes pratiques PFAS

PFAS polluants émergents ≠
polluants classiques

Procédures d'étude de sol classiques
ne sont pas adaptées aux PFAS qui
nécessitent une approche spécifique

Publication du CBP PFAS le
19/01/22 avec entrée en vigueur
le 24/01/22

Critères pour déterminer s'il est
pertinent d'étudier les PFAS

Détermine l'approche en cas de
pollution par les PFAS

Code van goede praktijk PFAS

PFAS opkomende verontreinigende
stoffen ≠
conventionele verontreinigende stoffen

Conventionele
bodemonderzoeksprocedures zijn niet
geschikt voor PFAS, die een specifieke
aanpak vereisen

Publicatie van CGP PFAS op
19/01/22 met inwerkingtreding
op 24/01/22

Criteria om te oordelen of het
pertinent is om PFAS te
onderzoeken

Beschrijving van de aanpak in
geval van PFAS verontreiniging

LES ACTIONS DE BRUXELLES ENVIRONNEMENT

DE ACTIES VAN LEEFMILIEU BRUSSEL

Etude des procédés industriels

- Réalisée par un expert indépendant pour le compte de Bruxelles Environnement en 04/2022
- A répertorié les activités et/ou incidents susceptibles de produire des émissions de PFAS
- Le code de bonnes pratiques a été adapté en conséquence
- Choix des sites à investiguer lors des 2ème et 3ème campagne
- Etablissement de la carte de suspicion de pollution aux PFAS

Onderzoek van industriële processen

- Uitgevoerd door een onafhankelijke deskundige in opdracht van Leefmilieu Brussel in 04/2022
- Identificatie van activiteiten en/of incidenten waarbij PFAS-emissies kunnen optreden
- De code van goede praktijk werd bijgevolg aangepast
- De keuze van de te onderzoeken sites tijdens de 2de en 3de campagne
- Opstellen van de kaart van vermoeden van PFAS-verontreiniging

LES ACTIONS DE BRUXELLES ENVIRONNEMENT DE ACTIES VAN LEEFMILIEU BRUSSEL

Campagnes d'analyse

CONFIRMER
OU
INFIRMER
PRESENCE
PFAS

- 3 campagnes (2021, 2022 et 2023)
 - 31 sites présumés pollués et 2 sites non suspects
 - 66 analyses de sol
 - 57 analyses d'eau souterraine
- Financement par Bruxelles Environnement

Analysecampagnes

BEVESTIGEN
AAN –of
AFWEZIGHEID
PFAS

- 3 campagnes (2021, 2022 et 2023)
 - 31 verdachte sites en 2 niet verdachte sites
 - 66 bodemanalyses
 - 57 grondwateranalyses
- Financiering door Leefmilieu Brussel

LES ACTIONS DE BRUXELLES ENVIRONNEMENT DE ACTIES VAN LEEFMILIEU BRUSSEL

Campagnes d'analyse

Résultats et conclusion

Des 23 sites des campagnes 1 et 2 (2021-2022) :

- 8 sites propres, aucune étude supplémentaire nécessaire
- 14 sites pollués. Des études supplémentaires recommandées (au plus tard en cas de vente, demande de permis d'environnement, d'urbanisme, etc.)
- 1 pollué proche d'habitations. Des études complémentaires ont été réalisées

Conclusions générales:

- PFAS sont présents dans le sol et l'eau souterraine à Bruxelles
- Surtout lié à l'usage de mousses anti-incendie
- Dans une moindre mesure due à certaines activités de traitement de métaux

Analysecampagnes

Resultaten en conclusie

Van de 23 sites in campagnes 1 en 2 (2021-2022) :

- 8 propere sites, geen verder onderzoek nodig
- 14 verontreinigde sites. Bijkomende studies aanbevolen (ten laatste in geval van verkoop, aanvraag van milieu- of stedenbouwkundige vergunningen, enz.)
- 1 verontreinigde site in de buurt van woningen. Bijkomende studies werden uitgevoerd

Algemene conclusies:

- PFAS zijn aanwezig in de bodem en het grondwater in Brussel
- Voornamelijk gelinkt aan het gebruik van blusschuim
- In mindere mate door bepaalde metaalverwerkende activiteiten.

LES ACTIONS DE BRUXELLES ENVIRONNEMENT

DE ACTIES VAN LEEFMILIEU BRUSSEL

Carte PFAS

❑ Les activités et/ou incidents susceptibles de produire de émissions de PFAS

❑ Risque théorique de pollution par les PFAS élevé / très élevé

❑ Résultats d'analyse PFAS

❑ Campagnes PFAS

❑ Etudes de sol

Lien vers la [carte](#)

PFAS-kaart

PFAS: analyses en vermoeden van verontreiniging

Leefmilieu Brussel heeft een studie laten uitvoeren om de risico-activiteiten en andere activiteiten en/of incidenten die PFAS-emissies in het milieu

(bodem, grondwater, enz.) kunnen veroorzaken, te bepalen. Daarnaast heeft zij twee PFAS-analyse-campagnes [...]

+ Meer

Legende

Bodemanalyse

- ▲ Concentratie < SN
- ▲ SN < Concentratie < IN
- ▲ Concentratie > IN

Analyse in water

- Concentratie < richtwaarde
- Concentratie > richtwaarde

Zeer groot PFAS-risico

Locatie met een zeer hoog risico op PFAS-verontreiniging

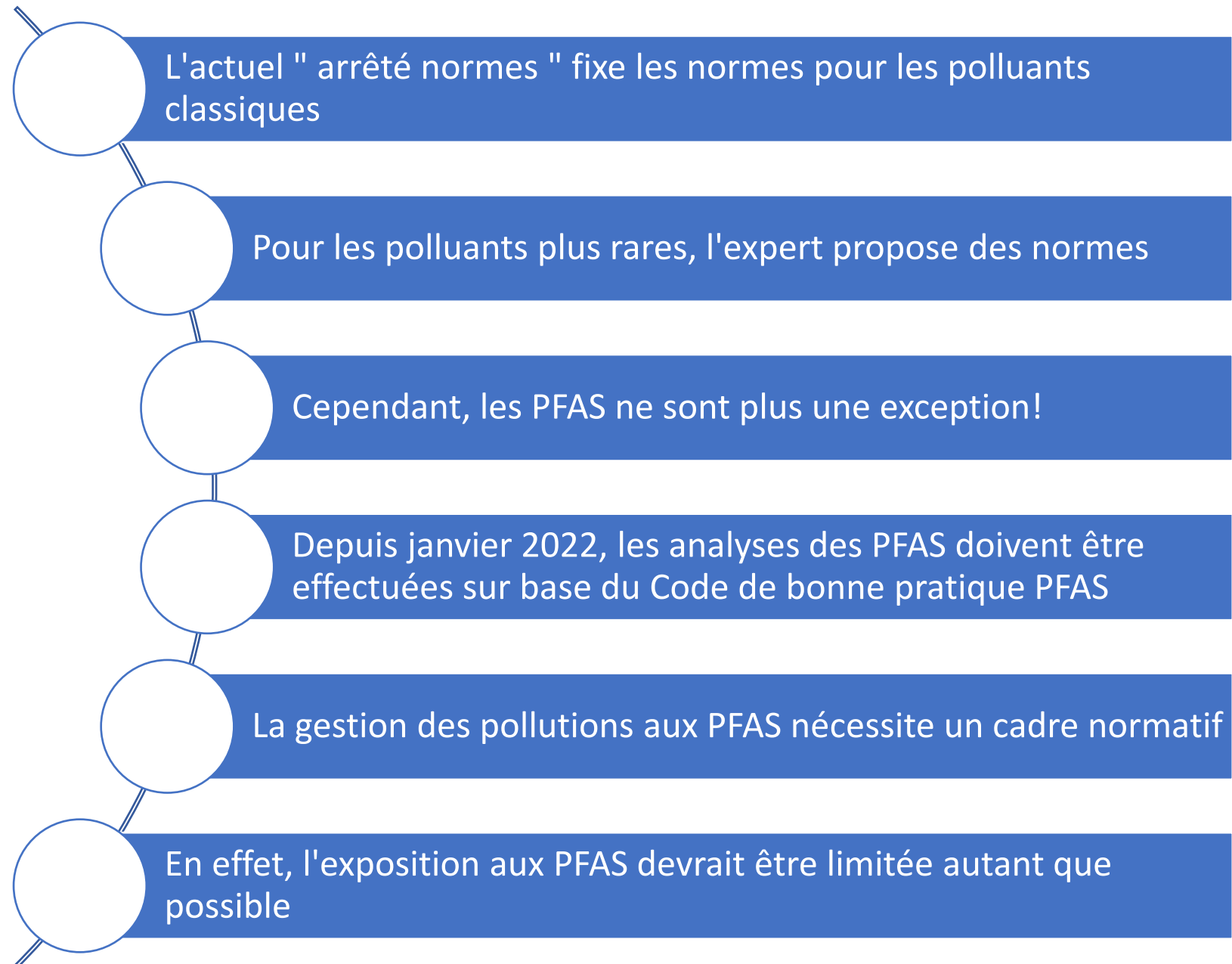
Groot PFAS-risico

Locatie met een hoog risico op PFAS-verontreiniging

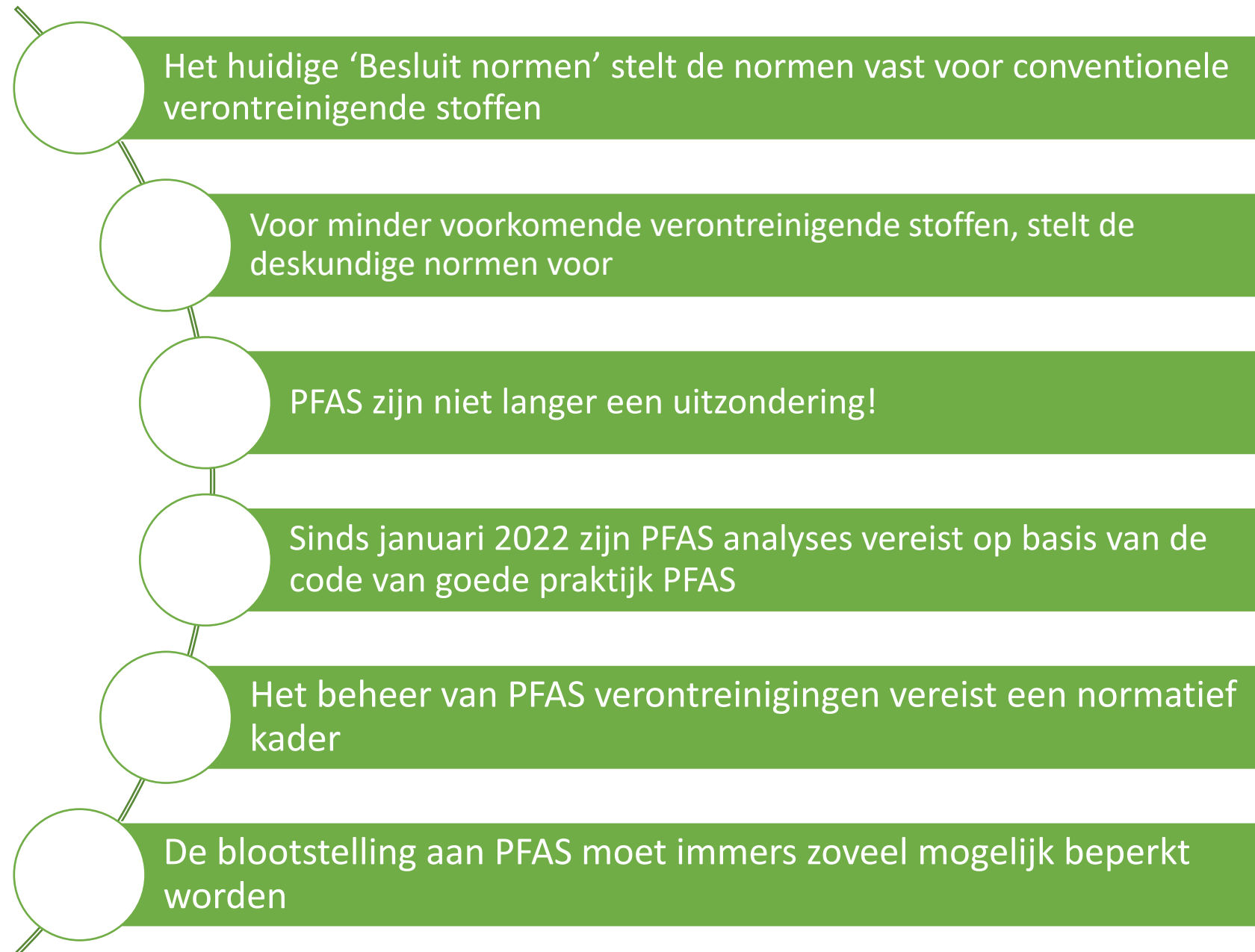

LES ACTIONS DE BRUXELLES ENVIRONNEMENT DE ACTIES VAN LEEFMILIEU BRUSSEL

Arrêté Normes

Besluit Normen

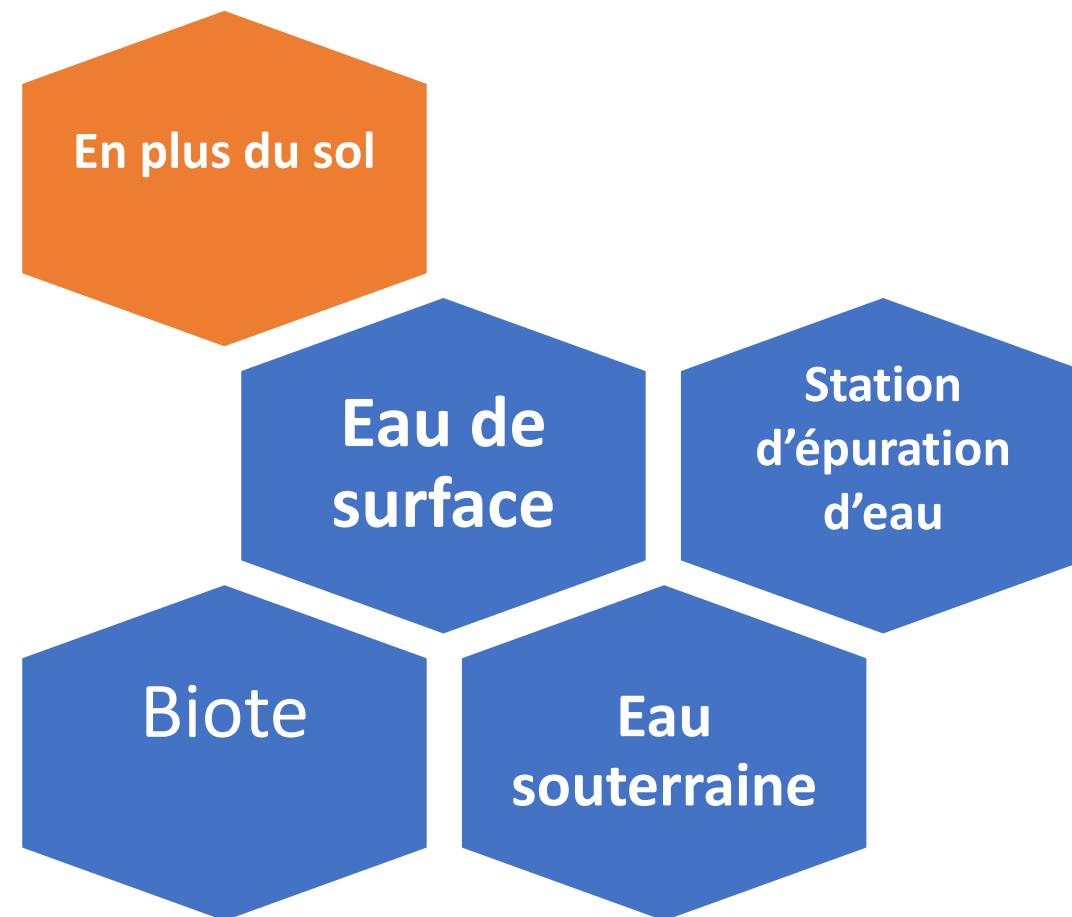
 Établir des normes pour les PFAS = sécurité juridique

PFAS normen vastleggen = rechtszekerheid te bieden

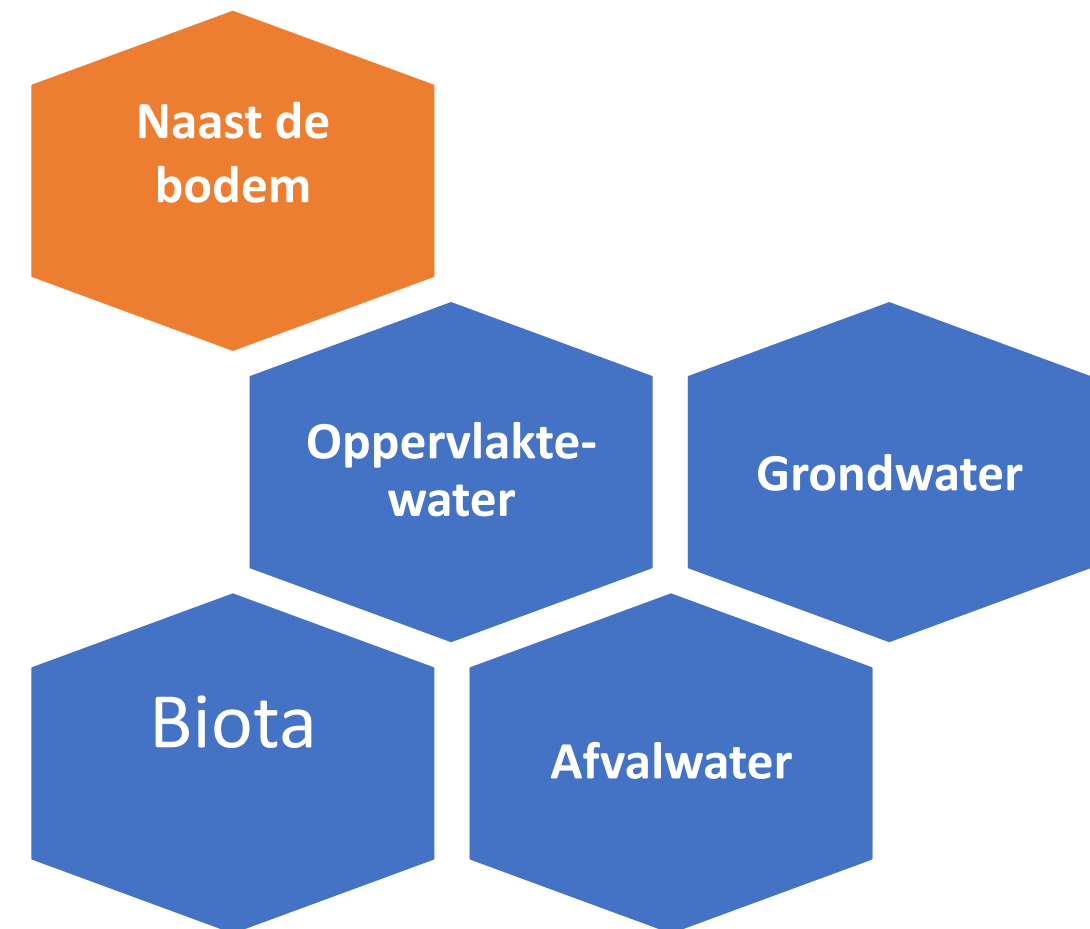
LES ACTIONS DE BRUXELLES ENVIRONNEMENT

DE ACTIES VAN LEEFMILIEU BRUSSEL

Autres matrices

Andere receptoren

LES ACTIONS DE BRUXELLES ENVIRONNEMENT DE ACTIES VAN LEEFMILIEU BRUSSEL

Feuille de route PFAS

Approche proactive et coordonnée depuis 2019 et rédaction d'une proposition de feuille de route visant un plan d'action en 2023

La feuille de route vise tous les récepteurs (sol, eaux souterraines, eaux de surface, eau potable, etc.)

Feuille de route donne le cadre pour une approche coordonnée et planifiée de la prévention et du traitement

Un groupe de travail transversal au sein de Bruxelles Environnement a été mis en place

Fournir le personnel et les ressources budgétaires nécessaires à la mise en œuvre du futur plan

PFAS stappenplan

Proactieve en gecoördineerde aanpak sinds 2019 en opstellen van een voorstel van stappenplan naar een actieplan in 2023

Het stappenplan richt zich op alle receptoren (bodem, grondwater, oppervlaktewater, drinkwater, enz.)

Stappenplan laat een geplande en gecoördineerde aanpak toe van zowel preventie als behandeling

Er wordt een transversale werkgroep binnen Leefmilieu Brussel opgericht

Zorgen voor het nodige personeel en de budgettaire middelen om het toekomstige plan uit te voeren

CONCLUSION - CONCLUSIE

Bruxelles Environnement

- poursuivra ses actions avec vigilance et transparence pour protéger la santé des bruxellois et l'environnement
- continuera à suivre les évolutions techniques et scientifiques et à collaborer avec les autres régions et pays.

Leefmilieu Brussel

- zal haar acties met waakzaamheid en transparantie voortzetten om de gezondheid van de Brusselaars en het leefmilieu te beschermen.
- zal de technische en wetenschappelijke ontwikkelingen blijven volgen en blijven samenwerken met andere regio's en landen.

MERCI POUR VOTRE ATTENTION !
WE DANKEN U VOOR UW AANDACHT!

